

LW 216

ПРАВО НА ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА

Приета: прот. № 11 от 17.09.2011г.

Лектор: Д-р Мария Кьосева

АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина се представя преди всичко като гражданскоправна, независимо че би могла да се определи и като интердисциплинарна, тъй като включва и конституционно правна материя, както и дава основни понятия на църковното право, обосноваващи гражданскоправни институти. Този предметен обхват на учебната дисциплина предполага и комплексен метод на изучаване на учебния материал. В учебната дисциплина право на вероизповеданията студентите получават познания за правото на вероизповеданията като обективно и субективно право, което предполага едно относително самостоятелно обособяване в отделен учебен курс, извън курса от общата част на гражданското право. Изучаването на самостоятелна учебна дисциплина се основава на съществените специфики, които разкриват вероизповеданията и особено БПЦ като субекти на правото. Необходимостта от изучаването на отделна изборна дисциплина право на вероизповеданията се основава на актуални юридически въпроси, които се поставят в последните две десетилетия. Тези юридически въпроси са провокирани от новите социално-политически отношения, довели до канонико-юридическия проблем в БПЦ, а и в други основни вероизповедания, които засягат фундамента на съществуването им – тяхното единство.

Допълнителен аргумент за актуалността на представената дисциплина е и практиката на Конституционния съд, разнообразната съдебна практика, включително и тълкувателна, както и практиката на Европейския съд по правата на човека. В нея се поставя най-съществения проблем от общ характер за всички вероизповедания и църкви – екзистенциалният въпрос за съществуването на църквите на основата на единно устройство и управление.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Целта на учебната дисциплина е да потърси отговор на различите специфични въпроси, които поставя църквата и другите вероизповедания от познатите ни субекти – държавата и другите юридически лица.

Акцентът в учебната дисциплина е върху разкриването на спецификите на БПЦ като ЮЛ в различни аспекти, които са провокирани от установени догматично-канонични принципи, тъй като правното битие на БПЦ е вторично и обусловено от първичното битие на Църквата като общество на вярващи.

Сложността при изучаването на църквата и другите вероизповедания като субекти на правото се изразява в намиране на съгласие между същността на Църквата и чисто канонични и църковно-правни проблеми, които трябва да намерят обяснение с правни понятия и признаци, за да бъде Църквата адекватно разбрана от онези, които всекидневно се докосват до юридическото й битие чрез административни и правораздавателни актове. Това изясняване се налага, за да бъде

БПЦ като субект на правото предвидим партньор в отношенията си с всички други субекти в правната система и да участва нормално в гражданско-правния оборот, което е въпрос на правна сигурност.

В учебния курс се анализира действащата правна уредба, включваща актове с нормативно съдържание от различен ранг и естество - както вътрешно-правни, международно-правни, така и автономното право на Църквата - канонични норми и най-вече Устава на БПЦ, имащи отношение при изясняването на поставената проблематика. Техният успешен анализ, разкриването на произхода, основанието, смисъла и значението на всяка норма, предпоставят комплексен подход на изучаване.

В предмета на учебния курс е многоаспектното представяне на особеностите в правното положение на Църквата като особено ЮЛ, което за разлика от всички други обществени образувания в правната система, се основава на православната вяра, давайки отражение върху правно- индивидуализиращите я признаци.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината изисква познаване на материалното гражданско право в широк смисъл и на принципните положения на гражданско-процесуалното право.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Право	Избираема	2	20			20			20	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Правото на вероизповедание като обективно и субективно право. Съотношение с църковното и каноничното право.

Тема 2. Понятията „Църква”, „вероизповедание”, „религиозна общност”, и ”религиозна институция”.

Обща характеристика на Българската православна църква

Тема 3. Историческо развитие на гражданскоправния статус на Българската православна църква

Тема 4. Правна уредба. Конституционни понятия и конституционни принципи за статуса на Българската православна църква и другите вероизповеданията

Тема 5. Мястото на Българската православна църква и другите вероизповедания в системите за възникване на юридическите лица

Тема 6. Характеристика на вероизповеданията като юридически лица - критерии

Тема 7. Българската православна църква – Българска патриаршия като юридическо лице според Закона за вероизповеданията. Правосубектност на местните поделения на Българската православна църква – Българска Патриаршия

Тема 8. Вероизповеданията и другите юридически лица

Тема 9. Преобразуване и прекратяване на вероизповеданията

Тема 10. Правно - индивидуализиращи белези на Българската православна църква и другите вероизповеданията

Тема 11. Верско убеждение

Тема 12. Характеристика на уставите Българската православна църква и другите вероизповедания

Тема 13. Устройство, органи на управление и представителство на Българската православна църква

Тема 14. Имущество на Българската православна църква

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Семестриалният изпит е писмен. При оформяне на крайната оценка се вземат предвид посещениято и отношението, изразено към преподаваната дисциплина от отделните студенти, съобразно възможностите за преценка.

Освобождаване от семестриален изпит не се допуска, тъй като дисциплината е избираема и не са предвидени семинарни упражнения.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Мария Къосева, Българската православна църква като юридическо лице – Юридически свят, 2010 г. , № 1

2. Мария Къосева, Конституционни и законови модели на църковно-държавни отношения и правен статус на православните църкви в други държави /сравнително-правен преглед/ - Правна мисъл, 2010 г., № 1

3. Мария Къосева, Правен идентитет на Българската православна църква - в научни трудове на БАН/том. V/2008/ - София, БАН, ИПН, 2010 г.